

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

TIL MINDE

OM

S. L. POVELSEN,

PROFESSOR, DR. PHIL., R. AF D., REKTOR VED
ROSKILDE KATHEDRALSKOLE.

1. Ved Kathedralskolens Morgenandagt den 31te Marts 1875, af Pastor Chr. Sørensen.
 2. Ved Rektor Povelens Jordefærd den 31te Marts 1875, af Domprovst, Dr. theol. Gude.
 3. Skoleefterretninger for Skoleaaret 1874—1875, af Overlærer Eduard Flemmer.
-

ROSKILDE.

H. A. MÜLLERS BOGTRYKKERI.

1875.

VED

KATHEDRALSKOLENS MORGENANDAGT

DEN 31. MARTS 1875,

af Pastor Chr. Sørensen.

Som vi pleje efter enhver Ferie, saaledes ere vi ogsaa i Dag komne sammen, for under Lovsang at indvie og hellige Ugens Gjerning. Men hvor forskjelligt er ikke dette vort Morgenmøde fra de tidligere. Han, som ellers aldrig manglede, fordi han igjennem sit Livs Erfaringer havde lært, hvor godt det er at bygge sit Hus paa Herren, hvor godt det er at sige Gud og Faderen Lov og Tak for alle Ting i Vorherres Jesu Navn, han er her ikke og kommer her aldrig mere. Vor kjære, gamle Rektors Plads staar tom og skal i Fremtiden staa tom iblandt os. Aldrig mere skulle vi paa denne Jord høre hans Røst; aldrig mere skulle vi her se hans milde Øje lyse af Glæde over atter at samles med sine kjære Disciple. Han er taget bort fra os. Livets og Dødens Herre har skicket sit Bud til ham og hentet ham hjem. Derfor blander der sig i Dag en Klage-lyd ind i vor Lovsang; derfor er der Alvor i vort Øje og Sorg i vort Bryst. Vi føle det jo alle, baade ældre og yngre, at vi i denne Paaske har lidt et Tab, et Tab, som vanskelig lader sig erstatte, ja som egentlig talt ikke kan erstattes, saa vist som det gamle og tilvante altid er det bedste, naar det er godt.

Og det var det her. Hvor kunde han ikke godt med os, inderlig deltagende som han var i alt, hvad der angik vort Ve og Vel. Og hvor kunde vi ikke godt med ham, vi som altid maatte føle, at hvad han sigtede paa, det var vort Velfærd og vor Lykke. Men er der end saaledes Vemod i vort Sind, naar vi komme i Hu, hvad vi har tabt; — vi vilde jo alle saa inderlig gjerne have beholdt ham lidt længere; det var jo vort Haab og vor Bøn i hans Trængsels Tid, at Gud dog vilde være naadig imod ham og naadig imod os og give ham sund og frisk tilbage til os —; saa skulle vi dog ogsaa staa her i Dag med inderlig Taknemlighed, naar vi komme i Hu alt, hvad han har været for os. Ja, vi skulle takke ham i hans Grav, takke ham for hans Troskab og takke ham for hans Kjærlighed. — Vi skulle først takke ham for hans Troskab. Troskab, Troskab i sit Kald, Troskab imod dem, han var knyttet til, naar han da hos dem fandt noget af den samme Troskab, som boede i hans eget Bryst, det var ret egentlig Særkjendet for hans Personlighed; og hvo som ikke har set dette, har ikke kjendt Rektor Povelsen, saaledes som han var. Vi, som har haft den Lykke at være hans Medarbejdere i Skolegjerningen; — jeg siger Lykke, saavist som det altid er en Lykke at arbejde sammen med en Mand, som véd, hvad han vil, og som vil det Gode; — vi har sét det; vi har sét hans Troskab, i smaat som i stort, har sét, hvorledes han gik op i sin Gjerning og viede den alle sine Kræfter.

Som han vidste, at alt hernede, sét i Evighedens Lys, kun er at agte som en Husholdning, saaledes vidste han ogsaa, at det kræves af Husholdere, at de skulle være tro. Lader os, vi som skulle fortsætte hans Gjerning her ved denne Lærestalt, opflamme hans Aand i vore Hjerter, saa opflamme vi Troskabens Aand. Lader os, naar vi nu atter skulle gaa til vort daglige Arbejde, skue hen til det Troskabens Eksempel, som vor afdøde Rektor har efterladt os, og følge i hans Fodspor, til Velsignelse for de unge, der ere betroede til vor Omsorg, til Velsignelse for os selv og til Velsignelse for vort Fædreland. Og I, I unge, som har haft den Lykke at staa under ham som hans Disciple; — jeg siger Lykke, saa vist som det altid er en Lykke at staa under en Mand, som man kan se op til; selv om I ikke, hvad vel ikke tør forventes, saa fuldt som vi ældre har sét, at det var Troskaben, der gav hans Liv dets Grundpræg; det slaar ikke fejl, I vil dog have sét, med hvilken Alvor og Iver og Utrættelighed han gik til sin Gjerning iblandt Eder; I vil dog have sét, at det, der var hans Livsmaal, og hvorpaa han sigtede med alle sine rige Evner og Kræfter, det var at gjøre gode og dygtige Mennesker af Eder. Nu vel, saa tag hans Minde med Eder og bevar det i taknemlig Ihukommelse; lad hans Aand, Troskabens Aand, lyse for Eder paa alle Eders Veje; nogen bedre Tak kan I ikke bringe Eders gamle Rektor for alt det, han har været for Eder. — Men som vi staa her, nedsænkede i

Erindringen, skulle vi ikke alene takke ham for hans Troskab, men vi skulle ogsaa takke ham for hans Kjærlighed. Som hans Troskab i sit Kald udsprang af hans Kjærlighed til det, saaledes var hans Troskab imod os ogsaa grundet i hans Kjærlighed til os. Vi, som var hans Medarbejdere, følte vi det ikke altid, at vi kunde frit henvende os til ham? Vi vare altid sikre paa at finde et aabent og velvilligt Øre for hvad der laa os paa Hjerte; vi vare altid sikre paa, naar noget trykkede os, at faa et godt og venligt Raad meddelt ud af hans rige Erfaring, som kunde lette os Vanskelighederne. Og hvor var han ikke ængstelig for at gjøre Urct. Hvor var han ikke villig til altid selv at gjøre det første Skridt og komme til os, uden at vente paa, at vi skulde komme til ham, naar hans skarpe Øje sagde ham, at vi af en eller anden Grund kunde have Anledning til at føle os misstemte imod ham. Han vidste det jo saa godt, at med Misstemning i Sindet er der Ulyst til Gjerningen. Derfor skulle vi mindes ham med Kjærlighed i hans Grav; der er jo visselig ingen iblandt os, uden at vi hver for sig har megen Kjærlighed, megen Overbærenhed og Langmodighed at takke ham for. Og I, I unge, har I ikke vidst det før, saa skal I vide det nu, da han er borte: Var der Nogen her ved denne Skole, der følte med Eder og vilde Eder det vel; var der Nogen, der léd, naar det gik Eder ilde, og var glad, naar det gik Eder godt; var der Nogen, der holdt paa Eder og støttede Eder og

haabede paa Eder og bad for Eder, selv da, naar alle vi andre maaske vare tilbøjelige til at finde det frugtesløst, tilbøjelige til at opgive Eder, — da var det Eders Rektor. Derfor, hans Minde i Ære, I har mistet Eders bedste Ven her, I har mistet Eders trofasteste Vejleder. — Og saa ville vi da i Forening opløfte os til ham, den Lysenes Fader, fra hvem al god og fuldkommen Gave kommer. Vi takke Dig, o Gud, for den gode Gave, Du forundte os i vor henfarne Ven. Ja, staa vi end her med Vemod i Sindet, fordi Du tog ham saa tidlig bort fra os; vi takke Dig dog, fordi Du lod ham leve og virke længe nok iblandt os, til at hans Navn skal staa indskrevet med uudslettelige Træk i vor Skoles Historie, til at Mindet om hans Troskab og hans Kjærlighed skal staa indskrevet med uudslettelige Træk i vore Hjerter. Vær fremdes med din Naade hos os, læg din Velsignelse i vor Gjerning, og lad den Aand, som var den raadende hos vor bortgangne Styrrer, Troskabens og Kjærlighedens Aand, hvile over os. Men ham, som er gaact bort fra os, ham skænke Du din Fred i Kristus Jesus. Han har glædet mange her, nu glæde Du hans Sjæl i dit Himmerig. — Amen.

VED

PROFESSOR, DR. PH., RECTOR VED ROSKILDE

KATHEDRALSKOLE, R. AF D., S. J. POVELSENS

JORDEFÆRD DEN 31. MARTS 1875,

af Domprovst, Dr. theol. Gude

Sorgen og Savnet følger med denne Kiste som en bred Strøm. Den Mand, vi her bære til Graven, har erhvervet sig Ret til at være højagtet og savnet. Han har indtaget en betydningsfuld Plads iblandt os, og han har udfyldt den med en fortrinlig Dygtighed, saa at han har indskrevet sit Navn i Roskilde Katedralskoles Historie ved Siden af navnkundige Forgængeres. Derfor er det og Ret, at vi, forinden vi bære ham til Hvilen, betænke den Gjerning, han har haft, og betænke, om han ikke selv har arbejdet deri overensstemmende med Gjerningens Natur. Vel vide vi, at ved Indgangen til Graven er det ikke vore Gjerninger, der skulle hjælpe os, men Guds Naade; det vidste og den hensøvede. Men hvad er dog naturligere end at vi nu, efterat hans Dagværk er afsluttet, tale til Minde derom, og jeg skulde tro, at dersom han selv kunde høre eller vide, hvad nu her tales, han da gjerne skulde høre os forsøge paa at tænke os ind i den Gjernings Væsen, som var ham saa kjær, og hvortil han ofrede sit Livs Kræfter.

Der er et helligt Ord — det findes hos Jesu Sirach iblandt hans Visdomsprog*) — som synes mig

*) 33. 20.

ganske at belyse, hvad der er denne Gjernings eien-
dommelige Natur. Han siger: »Lægger Mærke
til, at jeg ikke har arbeidet for mig alene,
men for alle dem, som stræbe efter Dan-
nelse«. Giver dette simple Ord os ikke Nøglen til
at forstaae det stille og bramfri Arbeide i dets sande
Betydning? Er det ikke som den tro Lærer og Skole-
mand taler til os derigjennem? Lægger Mærke til,
erkjender, at det er det Synspunkt, hvorunder min
Gjærning maa sees, at i den arbeider man ikke for
sig selv alene, men for de Andre, som skulle dan-
nes derved. Vistnok vil det Samme eller noget Lig-
nende kunne siges ogsaa om andre Gjærninger end
Skolemandens, men i en særlig Grad gjælder det dog
om denne. Han skal udsaae den Sæd, som en an-
den, en yngre Slægt skal høste. Han skal lede de op-
adstræbende unge Grene, understøtte dem eller bøie
dem, ogsaa bortskjære de vilde Skud, danne og pleie
dem, at de siden maac bære Frugter, som maaskee
hans Øine ikke faae at see. Kræver da ikke hans
Gjærning stor Aarvaagenhed og Agtpaagivenhed, kræ-
ver den ikke megen Kjærlighed og Opoffrelse, ogsaa
megen Møie og Selvfornægtelse? Og er det ikke der-
paa, om end ofte ubevidst, at den Høiagtelse beroer,
som følger ham, især fra Forældre, som have betroet
de Unge til hans Veiledning? Visselig han skal ag-
tes høit, naar han kjender sit Ansvar og handler der-
efter, og antager sig det Betroede med Samvittigheds-
fuldhed og Taalmodighed. Behøver jeg at spørge,

om denne Mand ikke kjendte sit Ansvar, og beviste det i Gjærningen? Have vi ikke seet et klart Bevis derpaa i den Vægt og Anseelse, hvormed han stod i sine Medarbeideres Kreds, og iblandt os Alle? Og have vi, ved Siden af Kundskabsfylden og Grundigheden, hvormed han underviste, ikke tillige talrige Beviser paa den Omhu og Nidkjærhed, hvormed han vaagede over sine Disciple, ogsaa ud over Skolens Grændser, hvormed han fulgte dem, hjalp og opmuntrede de Svagere, saa at og de kunde følge med, ledede dem som en faderlig Ven og Raadgiver? Hvor mange er der ikke, som skyldte ham Taknemmelighed? I Særdeleshed I, hans agtværdige Medarbeidere, og I, hans Disciple, den sidste, den yngste Kreds, som lededes ved hans Haand, I ere de Nærmeste til i Eders eget og i Manges Navn at lægge Taknemmeligheds Krands paa Eders uforglemmelige Forsattes og Lærers Kiste.

Hvor ædelt er det dog at arbeide ikke for sig selv, men for Andre, og at see ikke paa sit Eget, men paa de Andres Bedste! Der tilkommer Manden desto større Ære derfor, dersom det maa erkjendes, at der vel var det, som han kunde have behov at arbeide for sig selv, at stride med og at bære paa. Livet har ikke været ham let. Allerede i yngre Aar havde han gennemgaaet tunge Sorger. Og da han siden, vistnok i sin fulde Kraft stod i en anset og vanskelig Stilling ved Fædrelandets Grændseskjel, da maatte han og hans personlig lide under de svære

Stød, som dengang ramte Fædrelandet. Det faldt i hans Lod at skulle føle længe Eftervirkninger deraf, og der var det, som ikke sidenefter skulde forvindes. Dog blev hans Kraft ikke nedtyngt, han klagede ikke, han beholdt sin Bekymring hos sig selv. Men er der Nogen af os, som tvivler om, at han har havt sit Kors at bære? Han tog sit Kors op og bar det. Sikkert havde han forstaaet den dybe Alvor i Frelserens Ord: »Hvo, som vil komme efter mig, skal fornegte sig selv, og tage sit Kors op daglig, og følge mig efter.« Have vi ikke seet ham, som hver Dag i Ugen var saa ganske optagen af at undervise Andre, Søndag efter Søndag at sidde paa den vante Plads i Kirken for at lade sig undervise af Christi Evangelium, og at lære Fortrolighed med Frelsens Vei? Sikkert har han lært den og fundet den. Sikkert har han lært den Anvisning igjennem egen Erfaring:

Vær i Korset tro og stille,
Tænk hvad Jesus for Dig led,
Lad Dig ingen Kummer skille
Fra hans store Kjærlighed!

Og nu ville vi haabe for Dig, at Du maa være forenet med din Frelseres Kjærlighed, og at Du maa være løftet ind i Himmelen, som Du næsten ubevidst ønskede Dig i et af dine sidste Sukke. Vi bede for Dig, at den, som i Aftentimen siger: »Kald Arbejderne og giv dem Lønnen«, nu og vil velsigne Dig med Naadens Løn i sit Rige. Vi bede for din efterladte eensomme Hustru, hvem Du var en saa trofast,

udholdende Støtte, at Herren nu selv vil være hendes Fører i Skyggedalen, hendes Lys og hendes Trøst. Vi bede for alle Andre, hvem Du har været saa meget for, baade for dine Søskende og dine mange Venner, at Herren af sit rige Forsyn vil erstatte og hjælpe dem i deres Savn.

Og nu, Du Forklarede, gæk ind med Fred! Gæk ind til Hvilen efter dit Arbeide og din Strid! Vi give Dig Velsignelsen med, som Du saa gjerne hørte fra Alteret:

Herren velsigne Dig og bevare Dig!
Herren lade lyse sit Ansigt over
Dig og være Dig naadig!
Herren løfte sit Aasyn paa Dig
og give Dig Fred! Amen.
